

Організація і методика проведення наукових досліджень

Дні зустрічі, Час, Місце розташування: відповідно до розкладу занять

Семестр: 2-й, **Рік:** 1-й

Кредити: 3, **Блоки:** 3

Кількість годин: 90, **Лекційні:** 18, **Практичні:** 18, **Консультації:** 20,

Самостійна робота: 34

Курс в Moodle: <https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=1417>

Курс в Google: <https://classroom.google.com/c/NTQ4Njk0ODA2NDIa>

Інформація про викладача

Ім'я	Олена Котикова
Контактна інформація	kotikovaoi@mnau.edu.ua
Місце роботи	Аудиторія 111М
Години роботи	По вівторках з 15 ⁰⁵ до 16 ²⁵

Анотація курсу

- Дисципліна "Організація і методика проведення наукових досліджень" розкриває особливості науково-дослідної роботи як головного джерела набуття, примноження, оновлення людських знань, продуктивної сили, що суттєво впливає на соціально-економічний розвиток країни; висвітлює найважливіші підходи до формування особистості вченого, оптимальної організації його праці.
- Значне місце в дисципліні відведено основам методології досліджень, типології методів наукового пізнання, розкриттю основних способів і прийомів емпіричного та теоретичного рівнів дослідження, технології їх практичного використання у науковій діяльності.
- Нормативна навчальна дисципліна "Організація і методика проведення наукових досліджень" є складовою циклу спеціальної підготовки здобувачів третього рівня освіти та є базовою для вивчення дисциплін дослідницького циклу

Мета та завдання курсу

- *Метою курсу* є формування знань з методології, теорії методу і процесу, психології, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії. Робоча програма передбачає формування культури та навичок проведення досліджень, впровадження їх результатів у практику діяльності організацій.
- *Завданням курсу* є теоретична підготовка здобувачів третього рівня вищої освіти, формування культури та навичок проведення досліджень, впровадження їх результатів у практику діяльності.
- *Компетентності, які здобувач набуде в результаті навчання:*
 - здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики;
 - здатність виявляти та вирішувати проблеми, генерувати нові наукові ідеї на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження;

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність ініціювати і розробляти інноваційні проекти, та управляти ними;
- здатність спілкуватися у професійному середовищі та з представниками інших професійних груп у національному та міжнародному контексті;
- здатність формувати науковий світогляд у сфері економіки;
- здатність до формулювання наукових задач та розробки стратегій їх розв'язання з можливістю інтеграції знань з різних наукових сфер та застосуванням системного підходу;
- здатність обирати методи, необхідні для досягнення поставленої мети дослідження;
- здатність до виконання наукових досліджень у сфері економіки на відповідному фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем;
- здатність до впровадження результатів власних досліджень у сфері економіки.

Організація навчання

- Курс включає три блоки:
 1. Методологія та методи наукового дослідження
 - 1.1. Основні етапи та форми процесу наукового дослідження
 - 1.2. Поняття та базові характеристики методів наукових досліджень
 - 1.3. Методи емпіричних досліджень
 - 1.4. Економіко-статистичний аналіз
 - 1.5. Наукове прогнозування як метод дослідження
 - 1.6. Планування як функція прогнозування
 2. Інформаційне забезпечення наукового дослідження
 - 2.1. Загальні підходи та принципи формування інформаційного забезпечення наукового дослідження
 - 2.2. Методика збору наукової інформації
 - 2.3. Методи аналізу і обробки первинної статистичної інформації
 3. Організація наукового дослідження
 - 3.1. Зміст та структура кандидатської дисертації
 - 3.2. Оформлення результатів наукових досліджень
 - 3.3. Впровадження результатів наукових досліджень у практику

Навчальні ресурси

- Необхідне навчально-методичне забезпечення курсу розміщене у навчально-дослідницькій лабораторії кафедри економіки підприємств, яка спеціально створена для провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти з метою якісної підготовки докторів філософії у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, в друкованому та електронному вигляді в бібліотеці МНАУ у вільному доступі.
- При викладанні курсу використовуються такі
 - програмні продукти: Statplus LE; Excel; MS Office; Power Point; Paint та Prezi.
 - платформи та бази даних: LIGA:ZAKON, сайти Державної служби статистики України та Верховної ради України, UNECE Statistical Database, FAO Statistical Database, International Monetary Fund, Scopus, Web of science та інші.

Оцінювання

Підсумковий бал курсу буде обчислюватися з використанням наступних категорій:

№ п/п	Форма контролю	Контроль протягом семестру	Максимальна / мінімальна кількість балів
1	Підготовка презентацій	10	20 / 20

№ п/п	Форма контролю	Контроль протягом семестру	Максимальна / мінімальна кількість балів
<i>Нормативно-правове забезпечення</i>		6	12 / 6
1.1	Порядок присудження наукових ступенів (чинний)	1	2 / 1
1.2	Порядок присудження наукових ступенів (проект)	1	2 / 1
1.3	Вимоги до оформлення дисертації	1	2 / 1
1.4	ЗУ «Про наукову і науково-технічну діяльність»	1	2 / 1
1.5	Наказ «Про затвердження Положення про проведення Міністерством освіти і науки України Конкурсу проектів наукових робіт та науково-технічних (експериментальних) розробок молодих вчених, які працюють (навчаються) у вищих навчальних закладах та наукових установах, що належать до сфери управління Міністерства, подальше виконання цих робіт і розробок за рахунок коштів загального фонду державного бюджету та управління ними»	1	2 / 1
1.6	Порядок формування Переліку наукових фахових видань України (Наказ МОНУ від 15.01.2018 №32)	1	2 / 1
<i>Теоретична підготовка</i>		2	2 / 2
1.7	Архітектура статті	1	1 / 1
1.8	Етапи підготовки наукового дослідження, його зміст та структур	1	1 / 1
<i>Практична підготовка</i>		3	9 / 6
1.9	Актуальність, мета, завдання та методи наукового дослідження, наукова новизна та практична цінність (проект)	1	5 / 3
1.10	Фахові видання А, Б, В (3 різні видання)	1	2 / 2
1.11	Створити профілі ORCID, Researcher ID , Google Scholar (представити screen shot сторінки)	1	2 / 1
2	Розв'язування задач	7	7 / 7
3	Підготовка та публікація тез (відповідно до рівня: міжнародна, всеукраїнська)	1	7 / 5
4	Підготовка та публікація статті у фаховому виданні (оцінка відповідно до рівня видання: А, Б, В)	1	15 / 10
5	Тестові завдання	1	8 / 0
6	Екзамен	1	40 / 24
Усього (балів)		x	100 / 60

Здобувачам вищої освіти будуть нараховані наступні підсумкові оцінки на основі розрахунків, отриманих за виконані завдання курсу:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
75 - 81	C	задовільно
64 - 74	D	
60 - 63	E	
35 - 59	FX	
0 - 34	F	незадовільно з можливістю повторного складання незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика оцінювання

- **Late-work policy:** у разі несвоєчасного представлення роботи без поважної причини, підтвердженої документально (наприклад, участь у конференції в іншому місті, хвороба та ін.) загальна кількість балів за таку роботу не буде перевищувати мінімальну
- **Re-grade policy:** здобувач вищої освіти має право перездати будь-який вид роботи з блоків теоретичної та практичної підготовки з метою підвищення оцінки за умови, що така робота була подана на перевірку у встановлені строки
- **Attendance and/or participation policy:** відвідування занять не є оцінюваним компонентом курсу

Політика курсу

- **Академічна доброчесність та співпраця:** усі види виконуваних робіт перевіряються на плагіат. У разі виявлення плагіату – робота не оцінюється. Про результати плагіату повідомляється науковий керівник.
- **Приміщення для студентів з обмеженими можливостями:** за умови наявності особливих потреб необхідно звернутись до проректора з науково-педагогічної та виховної роботи і підвищення кваліфікації Наталлі Шарати, +380 (512) 34-01-36, sharata@mnaeu.edu.ua.
- **Психологічне забезпечення навчального процесу:** в університеті діє Психолого-педагогічна лабораторія науково-просвітницьких інноваційних технологій розвитку особистості Миколаївського національного аграрного університету, яка здійснює свою діяльність щодо забезпечення соціального супроводу та психологічного забезпечення навчально-виховного процесу серед педагогічних і науково-педагогічних працівників та студентів. Послуги цієї лабораторії безкоштовні. Ви можете дізнатися більше про лабораторію за посиланням: <https://www.mnaeu.edu.ua/vyh-rob/ps-sluzh/>.
- **Мобільні пристрої:** на курсі застосовується політика нульової толерантності до мобільних пристроїв. Заняття з курсу проходять в аудиторії 108М, яка обладнана комп'ютерами та, необхідним для виконання завдань, програмним забезпеченням.

Розклад курсу

Дата	Тема	Завдання до виконання	Програмні результати навчання
9.03-13.03	Основні етапи та форми процесу наукового дослідження	Тестування Презентація «Етапи підготовки наукового дослідження, його зміст та структура»	Самостійно мислити, генерувати нові ідеї та гіпотези на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження
9.03-13.03	Поняття та базові характеристики методів наукових досліджень	Тестування	Обирати методи для проведення досліджень у сфері економіки, що забезпечують досягнення поставленої мети
16.03-20.03	Методи емпіричних досліджень	Тестування	Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері економіки
16.03-20.03	Економіко-статистичний аналіз	Тестування Розв'язування задач	Обирати методи для проведення досліджень у сфері економіки, що забезпечують досягнення поставленої мети

23.03-27.03	Наукове прогнозування як метод дослідження	Тестування Розв'язування задач	Самостійно формулювати наукові задачі та розробляти стратегії їхнього розв'язання шляхом інтеграції знань різних наукових сфер із застосуванням системного підходу
23.03-27.03	Планування як функція прогнозування	Тестування Розв'язування задач	Розробляти проекти у сфері економіки, управляти ними і здійснювати пошук партнерів для їх реалізації
30.03-3.04	Загальні підходи та принципи формування інформаційного забезпечення наукового дослідження	Презентація фахових видань категорій А, Б, В за тематикою досліджень аспіранта (3 різні видання за вказаними категоріями) Опрацювання нормативно-правових документів	Здійснювати повний та різносторонній пошук інформації, її систематизацію та аналіз
6.04-10.04	Методика збору наукової інформації	Тестування Опрацювання нормативно-правових документів	Здійснювати повний та різносторонній пошук інформації, її систематизацію та аналіз Застосовувати науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність навчального процесу
13.04-17.04	Методи аналізу і обробки первинної статистичної інформації	Тестування Опрацювання нормативно-правових документів	Здійснювати повний та різносторонній пошук інформації, її систематизацію та аналіз
20.04-24.04	Зміст та структура кандидатської дисертації	Презентація «Актуальність, мета, завдання та методи наукового дослідження, наукова новизна та практична цінність дослідження» за темою кандидатської дисертації	Виконувати оригінальні наукові дослідження у сфері економіки на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем
27.04-1.05	Оформлення результатів наукових досліджень	Презентація «Архітектура статті» Публікація статті у фаховому виданні Створення профілів ORCID, Researcher ID, Google Scholar	Демонструвати навички наукової комунікації, міжнародного співробітництва, представляти широкій науковій спільноті й громадськості наукові результати у сфері економіки державною й іноземними мовами в усній і письмовій формі
4.05-8.05	Впровадження результатів	Виступ на конференції Опрацювання	Бути спроможним реалізовувати проекти, включаючи результати власних досліджень,

наукових досліджень у практику

нормативно-правових документів

спрямовані на вирішення актуальних проблем у сфері економіки

Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
Самостійно мислити, генерувати нові ідеї та гіпотези на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження	словесні (бесіда), наочні (демонстрація, ілюстрація), практичні (вправа, дослід, практична робота), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові та дослідницькі методи	Тестування Презентація «Етапи підготовки наукового дослідження, його зміст та структура»
Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері економіки	словесні (розповідь), наочні (демонстрація, ілюстрація), практичні (вправа, дослід, практична робота), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові та дослідницькі методи	Тестування
Обирати методи для проведення досліджень у сфері економіки, що забезпечують досягнення поставленої мети	словесні (пояснення), наочні (демонстрація, ілюстрація), практичні (вправа, дослід, практична робота), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові та дослідницькі методи	Тестування Розв'язування задач
Самостійно формулювати наукові задачі та розробляти стратегії їхнього розв'язання шляхом інтеграції знань різних наукових сфер із застосуванням системного підходу	словесні (інструктаж), наочні (демонстрація, ілюстрація), практичні (вправа, дослід, практична робота), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові та дослідницькі методи	Тестування Розв'язування задач
Розробляти проекти у сфері економіки, управляти ними і здійснювати пошук партнерів для їх реалізації	словесні (диспут), наочні (демонстрація, ілюстрація), практичні (вправа, дослід, практична робота), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові та дослідницькі методи	Тестування Розв'язування задач
Здійснювати повний та різносторонній пошук інформації, її систематизацію та аналіз	словесні (бесіда), наочні (демонстрація, ілюстрація), практичні (вправа, дослід, практична робота), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові та дослідницькі методи	Презентація фахових видань категорій А, Б, В за тематикою досліджень аспіранта (3 різні видання за вказаними категоріями)
Застосовувати науково-	словесні (розповідь), наочні (демонстрація,	Тестування

педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність навчального процесу	ілюстрація), практичні (вправа, дослід, практична робота), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові та дослідницькі методи	Презентація «Нормативно-правове забезпечення»
Здійснювати повний та різносторонній пошук інформації, її систематизацію та аналіз	словесні (пояснення), наочні (демонстрація, ілюстрація), практичні (вправа, дослід, практична робота), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові та дослідницькі методи	Тестування Презентація «Нормативно-правове забезпечення»
Виконувати оригінальні наукові дослідження у сфері економіки на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем	словесні (інструктаж), наочні (демонстрація, ілюстрація), практичні (вправа, дослід, практична робота), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові та дослідницькі методи	Презентація «Актуальність, мета, завдання та методи наукового дослідження, наукова новизна та практична цінність дослідження» за темою кандидатської дисертації
Демонструвати навички наукової комунікації, міжнародного співробітництва, представляти широкий науковій спільноті й громадськості наукові результати у сфері економіки державною й іноземними мовами в усній і письмовій формі	словесні (диспут), наочні (демонстрація, ілюстрація), практичні (вправа, дослід, практична робота), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові та дослідницькі методи	Публікація статті у фаховому виданні Створення профілів ORCID, Researcher ID, Google Scholar
Бути спроможним реалізувати проекти, включаючи результати власних досліджень, спрямовані на вирішення актуальних проблем у сфері економіки	словесні (бесіда), наочні (демонстрація, ілюстрація), практичні (вправа, дослід, практична робота), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові та дослідницькі методи	Виступ на конференції

Особливості реалізації навчання за дуальною формою

- Реалізація права здобувачів вищої освіти на здобуття освіти за дуальною формою відбувається відповідно до нормативно-правових актів України (закони України "Про вищу освіту", "Про зайнятість населення", Кодекс законів про працю, Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти та іншими нормативно-правовими актами) та організаційно-розпорядчих документів МНАУ, зокрема: Положення про організацію освітнього процесу (5.258.01-00.2018) та Положення про порядок організації та проведення дуального навчання у Миколаївському національному аграрному університеті (5.009.01-00.2017).